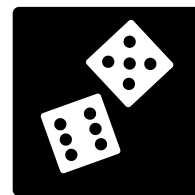

BARGOÁRKA RUMAŠSPILLA

GAŽALDATKOARTTAT

Maid mearkkaša go mii dadjat ahte bártniin rievdá jietna?

- a) Ahte jietna rievdá dego nieidda jietnan ja bistá nu olles bártni eallima.
- á) Ahte jietna rievddada sevdnjes ja čuvges jienaid gaskkas, ja ahte bártnit eai ieža mearrit goas dat geavvá.
- b) Ahte ii sáhte hupmat.

Rievttes vástáduš: á) Ahte jietna rievddada sevdnjes ja čuvges jienaid gaskkas, ja ahte bártnit eai ieža mearrit goas dat geavvá.

Lea go erohus man boarisin olbmot ollejit pubertehtii?

- a) Ii leat. Buohkat leat sullii ovttá boarrásat go dat geavvá.
- á) Juo, lea erohus olbmot olbmui.

Rievttes vástáduš: á) Juo, lea erohus olbmot olbmui.

Sáhttet go bártniid rattit stuorrut pubertehtas?

- a) Juo, nu geavvá buot bártniiguin.
- á) Juo, nu geavvá muhtin bártniiguin.
- b) Ii, nu ii geava goassege bártniiguin.

Rievttes vástáduš: á) Juo, nu geavvá muhtin bártniiguin.

Mii geavvá sihke bártniiguin ja nieiddaiguin go ollejit pubertehtii? Namut guokte diŋgga.

- a) Bivastat haksogohtá.
- á) Jietna álgá rievdat.
- b) Ožžot mánodávddaid.
- c) Oallugat ožžot čivhlliid.

Rievttes vástáduš: a) Bivastat haksogohtá. c) Oallugat ožžot čivhlliid.

Lea go duohta ahte olu nieiddat ožžot eanet guolggaid giedaide, julggiide ja badjebaksamii go ollejit pubertehtii?

- a) Juo.
- á) Ii.

Rievttes vástáduš: a) Juo.

Man dávjá leat mánodávddat nieiddain ja nisssonolbmui?

- a) 1 gearde mánus.
- á) 2 gearde mánus.
- b) 1 gearde jagis.

Rievttes vástáduš: a) Dat rievddada hui olu, muhto eatnasat ožžot mánodávddaid 1 gearde mánus.

Manin gohčoda doavttir bártni vuolledábi?

- a) Nábbá.
- á) Návli.
- b) Náhpi.

Rievttes vástádus: á) Návli.

Gudemuš oassi rupmašis lea symbola ráhkisvuhtii?

- a) Vuoinjamaččat.
- á) Váibmu.
- b) Giehta.

Rievttes vástádus: á) Váibmu.

Mii lea cinná?

- a) Lieddi.
- á) Nieidda vuolledábit.
- b) Biilamearka.

Rievttes vástádus: á) Nieidda vuolledábit.

Lea go dábálaš ahte giedat, juolggit, bealjit dahje čiččit eai leat álo áibbas ovttaláganat?

- a) Ii, dat leat álo áibbas ovttaláganat.
- á) Juo, lea áibbas dábálaš ahte eai leat ovttaláganat.

Rievttes vástádus: á) Juo, lea áibbas dábálaš ahte eai leat ovttaláganat.

Galle "ráiggi" leat nieiddas julggiid gaskkas?

- a) 1.
- á) 2.
- b) 3.

Rievttes vástádus: b) Gožžaoarri, cinná ja bahtaráigi.

Geaigájit go buot návllit njuolga ovddos guvlui go lea garrasat?

- a) Juo, buot návllit geaigájit njuolga ovddos guvlui go leat garrasat.
- á) Ii, lea áibbas dábálaš ahte návllit geaigájit veaháš fitnjut go lea garrasat.
- b) Ii, návllit geaigájit álo njuolga ovddos guvlui.

Rievttes vástádus: á) Ii, lea áibbas dábálaš ahte návllit geaigájit veaháš fitnjut go lea garrasat.

Lea go erohus olbmoss olbmui mii min mielas lea čáppat.

- a) Juo, lea áibbas iešgudetládje.
- á) Ii, buot olbmot leat ovttaoaivilis makkár rumaš lea čáppat.

Rievttes vástáduš: a) Juo, lea áibbas iešgudetládje.

Gudemuš dáin osiin liikkis leat eanemus hearki?

- a) Suorbmageažit.
- á) Čielgi.
- b) Njunni.

Rievttes vástáduš: a) Suorbmageažit.

Gii mearrida du rupmaša badjel?

- a) Du váhnemat.
- á) Don ieš.
- b) Stáhtaministtar.

Rievttes vástáduš: á) Don ieš.

Manne ruvsoda muhtin olbmuiin ámadadju go sii ovdamearkka dihte heahpanit dahje jieppadit?

- a) Dan dihte go ruoksat lea ráhkisvuoda ivdni.
- á) Dan dihte go boahtá eanet varra liikki olggumus varrasuonaide.
- b) Dan dihte go vuidet baksamiid ruoksadin.

Rievttes vástáduš: á) Dan dihte go boahtá eanet varra liikki olggumus varrasuonaide.

Namut unnimusat golbma oasi rupmašis, main gávdno dušše okta dain rupmašis.

Rievttes vástáduš: Ovdamearkka dihte njunni, njuovčča, njálbmi, náhpečoalli, cissaskruvva/-suorri, bahtaráigi, váibmu, vuoivvas, čoavji. Gávdnojit olu rievttes vástádušat, nu ahte ferthehtet ovttas geahččat dohkkehehpet go vástádušaid.

Mii lea dárogiel sánti "utflood"?

- a) Eará sánti bivastahkii.
- á) Golggus mii boahtá nieidda cinnás go son ollegohtá pubertehtii.
- b) Unna divrráš mii gáskkesta liikii ja njammá vara.

Rievttes vástáduš: á) (Vilgeslágan) golggus mii boahtá nieidda cinnás go son ollegohtá pubertehtii. "Utflood"-golggus ráidne cinná.

Mii lea mii álggaha pubertehta?

- a) Riegádanbeaivi.
- á) Vuosttaš cummá.
- b) Vuoiŋgamaččat álget buvttadit muhtin dihto hormonaide.

Rievttes vástáduš: b) Vuoiŋgamaččat álget buvttadit muhtin dihto hormonaide.

Victora mielas lea hui vuogas čalbmái jus dievdoolbmui leat stuora deahkit giedain ja "sixpack" čovvjis. Son lea olu hárhallagoahtán vai šattašii gievrrat oaidnit. Su váhnemat leaba dadjan sutnje ahte son ii galggašii nie olu hárhallat, ja ahte dat ii leat dearvvašlaš. Maid Victor galggašii dahkat?

- a) Guldalit iežas váhnemiid, go soai diehtiba mii sutnje lea buoremus.
- á) Li galgga beroštit su váhnemiin, go son diehtá ieš mii sutnje lea buoremus.
- b) Hupmat ovttain buriin olbmái dan birra movt sus lea.
- c) Evttot eará čovdosiid.

Petras lea stuora oabbá gii lea golbma jagi boarrásit. Sus leat stuora čiččit ja lea oaidnit hui rávis Petra mielas. Muhto Petras eai leat ollinge vuos stuorrugoahtán čiččit, ja son ballá ahte son ii boade goassege šaddat dakkár go iežas oabbá. Maid son galggašii dahkat?

- a) Mitalit oabbái movt sus lea.
- á) Atnigoahtit čižžedoalaniid maid deavdá juogamainna vai earát jáhkket ahte sus leat čiččit.
- b) Lohkat alcces ahte dat ii leat dehálaš, go gal dat čiččit sturrot go son rávsnuvvá.
- c) Juoidá eará: Maid?

Tanja lea skuvllas go fáhkka fuomáša ahte sus lea veaháš varra sisbuvssain. Nu ii leat sus ovdal leamašan. Maid son galggašii dahkat?

- a) Li dahkat diehttinge dassáži go olle ruoktot ja sáhtta hupmat iežas váhnemiiguin dan birra.
- á) Jearrat oahpaheaddjis dahje dearvvašvuodadivššáris veahki.
- b) Hupmat iežas buoremus olbmáin dan birra.
- c) Juoidá eará: Maid?

Susannii lea álgán šaddat olu guolggat julggiide ja giedaid vuollái. Su mielas lea dat váivi, go ii leat fiinnis su mielas. Son háliidivčče ráhket iežas, muhto su váhnemat leaba gieldán su dahkamis dan. Maid son galggašii dahkat?

- a) Son galggašii goitge ráhket iežas. Gal su váhnemat juolluba bealkit su jus dáhttuba.
- á) Son berre čilget su váhnemiidda manne son áiggošii ráhket guolggaid.
- b) Son ferte hárhánit guolggaid, go dat sus galget leat olles eallima.
- d) Juoidá eará: Maid?

Yasmina ámadadju álo ruvssoda go galgá maidege dadjat jitnosit luohkás. Dat ii geava dan dihte go son heahpana – dat dušše geavvá! Muhto su mielas lea dat hui suhtadahtti, go earát hárdet su dan dihte. Maid son galggašii dahkat?

- a) Dadjat daid earáide ahte eai galgga hárdit, go son ii sáhte dasa maidege go ruvssoda.
- á) Li galgga beroštit dain geat hárdet.
- b) Hupmat iežas váhnemiiguin dan birra.
- c) Juoidá eará: Maid?

Zenia čiččit leat stuorrugoahtán, ja leat oalle rašit. Soai láveba su buoremus olbmáin dávjá fággádit suohtas dihte. Jus son deaivá su čiččiid, de gal duodas bávččaga, muhto su mielas orro veaháš heahpat dan mitalit sutnje. Maid galggašii dahkat?

- a) Son galggašii goitge mitalit, vaikko leage heahpat.
- á) Son galgá lohkat ahte ii šat gille fággádit.
- b) Son galggašii cikcet su ratti, vai dovdá man bávččas dat lea.
- d) Juoidá eará: Maid?

Kasima jietna lea rievdaohtán. Muhtomin lea sus áibbas ártegis jietna, ja Kasima mielas lea dat nu issoras suhttadahtti. Erenoamážit suhttá son iežas eadnái go son dávjá boagusta sus go dat dáhpáhuvvá. Maid son galggašii dahkat?

- a) li galgga dahkat diehttinge, go ii son boagus hárdima dihte.
- á) Mitalit eadnái ahte su mielas lea suhttadahtti ahte son boagusta, ja galggašii heaitit dainna.
- b) Boagustit eatni go son dahká juoidá eará, vai son ipmirda movt dat dovdo.
- c) Juoidá eará: Maid?

Go Adam lihkká iddedis, de lea muhtomin njuoska dielku seanggas. Adam diehtá bures manne lea nu, muhto ii liiko ahte su váhnemat dan oaidniba. Maid son galggašii dahkat?

- a) Coggat seangaolgoža duolvabivttaskurvii nu ahte ii oktage dan fuomáš.
- á) Geahččalit bassat dan dielkku eret iddedis.
- b) li dárbbas beroštit jus váhnemat dan oaidniba, go dat han lea áibbas dábálaš.
- c) Juoidá eará: Maid?

Dan viesus gos Theis orru, lea dušše okta hivsset. Dávjá go Theis rišoda dahje geallá bániid, de boahá soames dohko sisa. Su mielas lea dat suhttadahtti, go son háliidivččii leat akto, ii ge liiko go earát dohko skuvihit ja oidnet su álás. Maid son galggašii dahkat?

- a) Geahččalit čilget buohkaide bearrašis movt sus lea.
- á) Jearrat eai go sii sáhte bijahit lása uksii.
- b) Rišodit dušše dalle go diehtá son lea akto ruovttus.
- c) Juoidá eará: Maid?

Mikkelis lea buorre olmmái geas lea oalle garra bivastahádja. Su olmmái ii oro ieš oba diehtime ge dan. Mikkel lea gullán earáid luohkás hupmame ahte su olbmás lea guohca. Maid son galggašii dahkat?

- a) Son galggašii lohkat daid earáide ahte eai galgga hupmat fasttit su olbmá birra.
- á) Son berre dadjat njuolga iežas olbmái ahte son hakso.
- b) Son ii galgga dahkat diehttinge, ja sávvat dušše ahte olmmái ieš fuomáša dan.
- c) Juoidá eará: Maid?

Caroline lea sin luohká nuoramus, ja dat ii leat álo liikká somá. Dallugat daid eará nieiddain leat ollegohtán pubertehtii, muhto ii Caroline. li leat dat ahte son áinnas háliida mánodávdmaid ja čiččiid, muhto háliida leat eambo daid earáid ládje vai ii šatta olggobeallái. Maid son galggašii dahkat?

- a) Son ii galgga beroštit das ahte ii sulastahte daid earáid, ja baicca ohcat juoidá eará mii sis lea oktasaččat.
- á) Son berre oazžut olbmáid eará luohkáin, geaid fárus ii dovdda iežas olggobealde.
- b) Son berre geahččalit hupmat iežas váhnemiiguin dan birra movt sus lea.
- c) Juoidá eará: Maid?

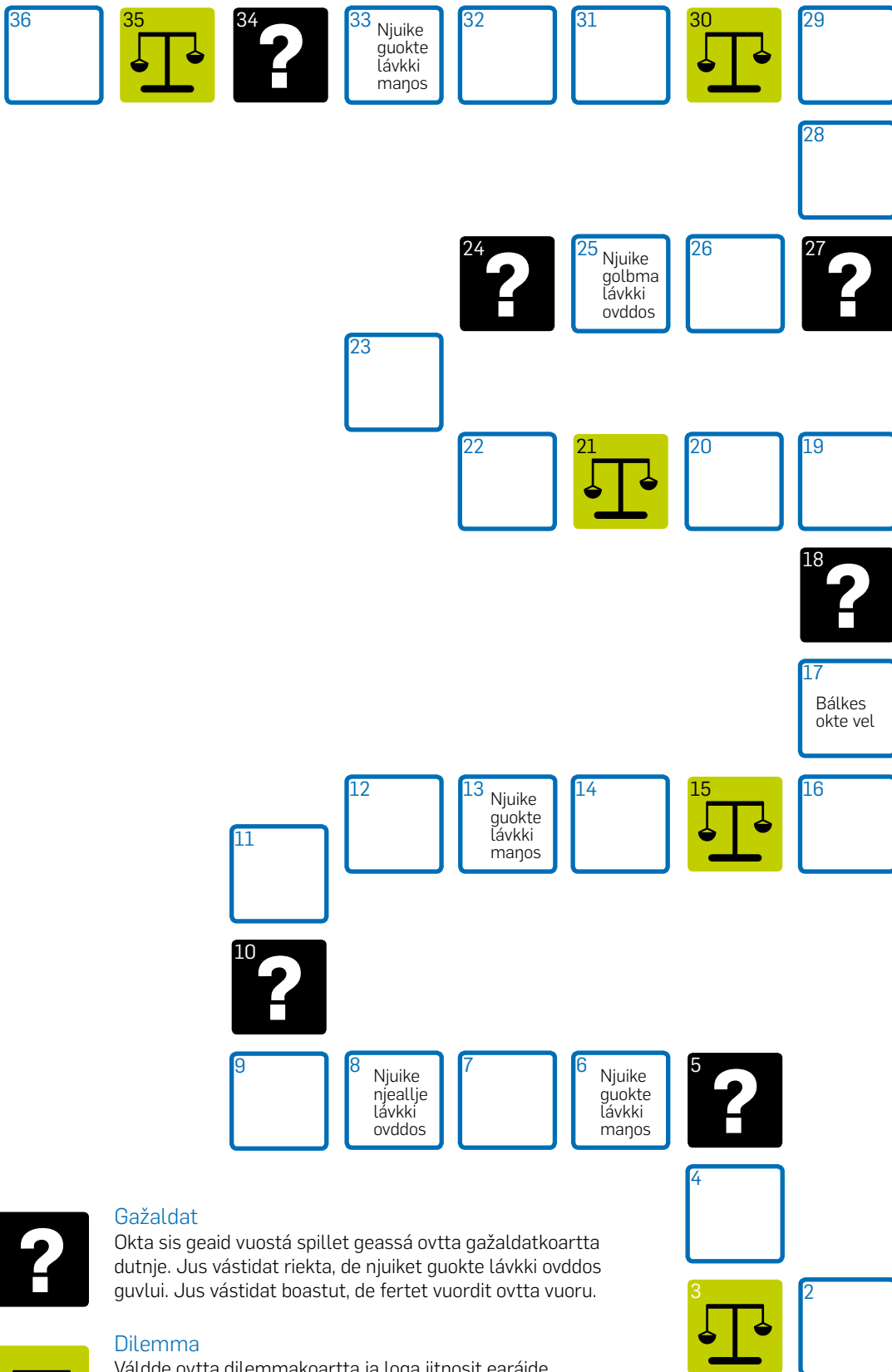
Theodor lea okta su luohká boarrásepmosiin. Son lea guhkit go dat eará bártnit ja sus leat maid eanet guolggat go earáin. Su mielas lea veaháš heahpat ahte su rumaš lea álgán rávásmuvvat. Dan dihte ii liiko nu bures earáguin ovttas rišodit manŋjel lášmmohallama. Maid son galggašii dahkat?

- a) Guoddit iežas lášmmohallanbiktasiid vai ii dárbbas searvat.
- á) Mitalit lášmmohallanoahpaheadjái movt sus lea.
- b) Hupmat buriin olbmáin dan birra movt sus lea.
- c) Juoidá eará: Maid?

RUMAŠPILLA

MÅL

Gažaldat

Okta sis geaid vuostá spillet geassá ovttá gažaldatkoartta dutnje. Jus vástidat riehta, de njuiket guokte lávkkii ovddos guvlui. Jus vástidat boastut, de fertet vuordit ovttá vuoru.

Dilemma

Váldde ovttá dilemmakoartta ja loga jitnosit earáide. Vuordde ovttá vuoru dan botta go jurddašat guđemuš čovdosa válljet. Go fas lea du vuorru, de galggat mitalit daid earáide guđemuš čovdosa don leat válljen ja man dihte. Jus válljet "juoidá eará", de galggat mitalit maid du mielas baicca galggašii dahkat.

START

Mearridehpet birccuin gii galgá álgit